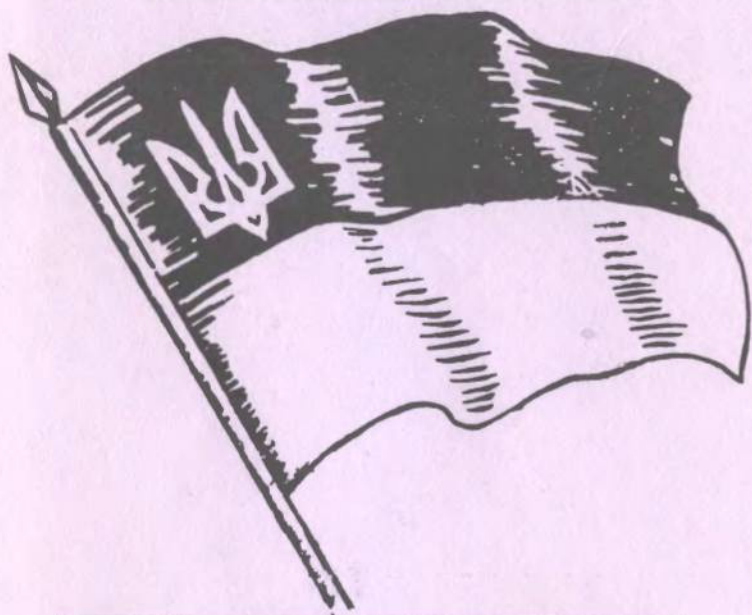

НАША БОРОТЬБА

Журнал громадської і політичної думки

Ч. 14. БЕРЕЗЕНЬ, 1990.

NASHA BOROTBA

No. 14. MARCH, 1990.

**Видає Об'єднання Прихильників Державного
Центру УНР в США і Союз Українських Ветера-
нів Армії УНР і Українського Резистансу.**

Міннеаполіс, Міннесота С Ш А.

Редагус А. Семенюк

**ПЕРЕДПЛАТА 6. ам. дол. річно (чотири примірники).
Вартість одного примірника 1. 50 ам. дол.**

Наш журнал є трибуною для висловлення різних поглядів нашого членства та симпатиків. Статті підписані авторами, їхніми ініціалами, чи псевдонімами не завжди висловлюють погляди редакції чи видавництва. Тому редакція і видавництво за такі статті не беруть на себе відповідальности.

Редакція також застерігає собі право у випадках потреби виправляти та скорочувати надіслані матеріали.

А Д Р Е С И:

Р е д а к ц і я:

**NASHA BOROTBA
600-8th Street S.E.
Minneapolis, MN 55414
USA**

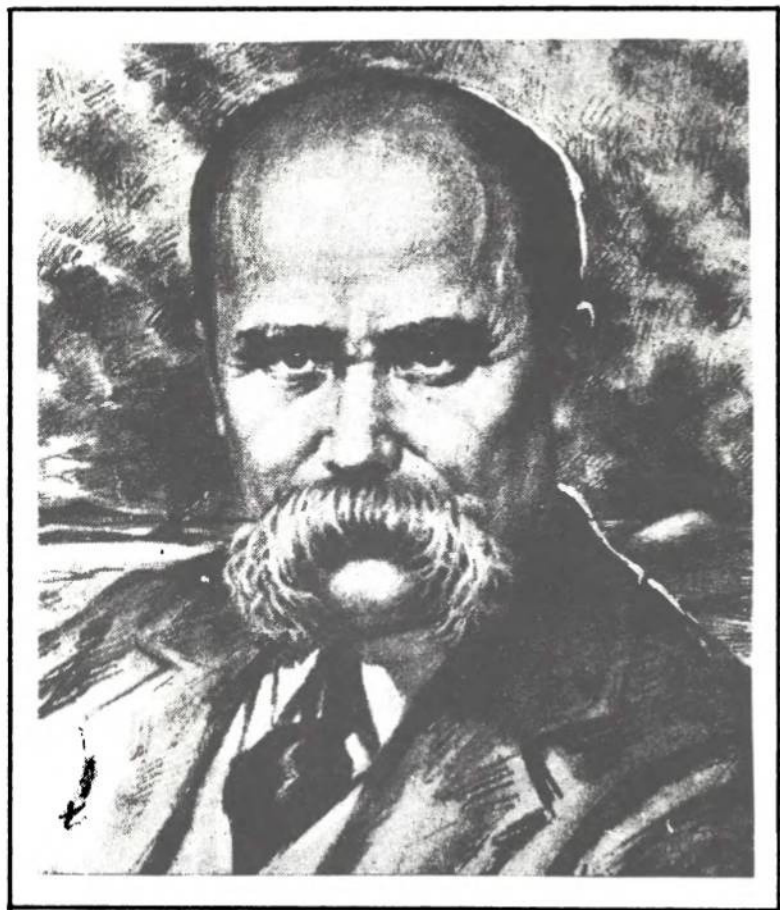

А д м і н і с т р а ц і я:

**NASHA BOROTBA
1951 Pleasant St. N.
St. Paul, MN 55113
USA**

Т. Шевченко

1814 - 1990.

.....

Перенесись во время оно
Душе моя, і стоном - дзвоном,
І трубним гласом возгреми
Із мурів темної тюрми !
В живу душу світ незримий
Твого розп'ятого Сина.
Ти, Мати Бога на землі,
Ти слъози матері до краю,
До каплі вилила. Ридаю,
Молю, ридаючи: пошли,
Моїй душі убогій силу,
Щоб огнено заговорила,
Щоб слово пламенем взялось,
Щоб людям серце розтопило
І в Україну понеслось,
І на Україні святилось
Те слово - Божее кадило
Кадило істини ! Амінь !

.....

Т. Шевченко

Уривок з "Неофітів", 8. XII. 1857.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО Й КИРИЛО-МЕТОДІЄВСЬКЕ БРАТСТВО

Після скасування Гетьманщини та зруйнування Січі Запорізької 1775 року Україна втратила решту автономного самоуправління. Майже всю лояльну козацьку старшину московська царська влада перевела в дворянство з рівними привілеями російського дворянства. Селянство ще більше закріпачено, зруйновано окремішність та самоуправління Української Православної Церкви та урядово заборонено українську мову, а на її місце введено московську. Українська вища верства в погоні за царськими привілеями відреклася свого народу і позбувшись свого національного почуття, так само знущалась над українським кріпацтвом, як це робили московські чи польські вельможі. Українська наука і культура, яка перед тим мала всі найкращі можливості розвитку на рівні з іншими передовими народами під тиском московського переслідування завмірала. Спогади про колишні козацькі вольності залишились тут зде більшого в народніх піснях, легендах та переказах. Коротко кажучи, в Україні запанувала темна ніч і здавалось, що вже вмірає український нарід як нація.

Але ось в цьому часі, після Великої Французької Революції на Заході Європи залунали кличі про нові ідеї широкого демократизму, ідеї про пошанування прав людини та про нові ідеї розуміння нації. і під впливом тих ідей в Україні при кінці 18-го і на початку 19-го століття починається великий історичний процес українського національного відродження, в якому Т. Шевченко відіграв найбільшу роль.

В 1914 році з приводу цього відомий український історик М. Грушевський писав: "Це відродження можна сказати, росло і розвивалося з поетом, переживало свої часи молодих снів і неясних прагнень разом з білоголовим хлопцем, що вдивлялися в осяяні надхнених вогнем очі столітнього діда оповідача про криваві події на рідних рухів і плакав у куточку над жалібною історією титаря... Це відродження переходило свою сантиментально-романтичну добу разом з першим поетичним твором поета, присвяченим дівочому горю і дівочій долі,... козакофілство з його любуванням в героїчних битвах і морських походах. Разом із ним це відродження займа-

лося ідеями слов'янського відродження, мріями про слов'янське братерство, царство свободи і згоди і малював він собі ту будущу соборну слов'янщину організованою в ряди народоправства з правлінням народнім і з центральним Собором у Києві.

Воно (це відродження) загорілось гнівом про нещастя української руїни і про тяжку долю поневоленого кріпосного люду. Разом з ним ступило в стадію першої органічної роботи, ... Розширюючи свій громадський і політичний обрій, розсуваючи все далі і далі рямки своєї культурної, соціальної і національної роботи, це відродження черпало з незглибимої скарбниці вищої мислі свого великого поета все нові і нові гасла свого національного розвою."

Про Т. Шевченка багато говориться, як про великого поета, великого майстра слова, великого маляра і гравера, як творця української літературної мови, знавця українських звичаїв, знавця історії українського народу і національного пророка - ідеолога та філософа, але дуже мало сказано про Шевченка як про політика та провідного активного учасника в тодішньому політичному житті.

Після цього виникає питання, чи Т. Шевченко висловлюючи в своїх творах жагучу ненавись проти московсько-царського імперіялізму, цілим серцем переживаючи недолю поневоленої України із своєю неустрашимою вдачею міг стояти осторонь тодішнього політичного життя, яке було спрямоване до повалення ненависного йому московсько-царського режиму, визволення поневолених народів та визволення України? - Ясна річ що ні.

Про Шевченка багато написано його сучасниками. На підставі тих спогадів бачимо, що Т. Шевченко перебуваючи в Петербурзі, ще як студент Академії Мистецтв цікавиться і бере участь в суспільно політичному житті студіюючої молоді. В тому оточенні він зустрічається з новими суспільними та політичними ідеями серед москалів, поляків та інших національностей, що мали своїх представників в тодішньому Петербурзі. Однак Шевченко не піддається тим різноманітним впливам, нові ідеї він сприймає із становища українських інтересів. В цьому часі він дуже уважно студіює історію, а зокрема історію України із всіх можливих джерел, що були йому тоді доступні. Так, що після закінчення Академії Мистецтв і виїзду в Україну 1845 року, Т. Шевченко вже мав готові погляди на боротьбу за волю України, він вже мав ясне і недвозначне наставлення до самодержавної політики московських царів.

Приїхавши в Україну, Шевченко особливу увагу звер-

тає на Київ, який тоді після заснування університету Св. Володимира 1834 року, починає відживати як український культурний центр. В Києві Т. Шевченко зустрічає деяких своїх старих знайомих та знайомиться з цілим гуртом української молоді та інтелігенції. Серед цієї громади чільне місце займають: Микола Костомаров, Микола Гулак, Панько Куліш, Микола Савич, Василь Білозерський та інші.

Більшість тодішньої поступової інтелігенції різних національностей була перейнята слов'янофільством з тим, що польська інтелігенція вважала, що слов'янське об'єднання має відбутися під проводом Польщі, чехи вважали, що провідна роля в слов'янському союзі малаб належати росіянам. Не бракувало подібних поглядів і серед лояльних до російського царського режиму малоросів, які подібно як і чехи дивилися на слов'янське об'єднання, а серед них Бодяньський та Метлинський. Для прикладу варто навести слова А. Метлинського, який тоді був відомий як український етнограф і поет. Він писав, що "для козацьких нащадків єди на дорога, -це цареві служити, славоньки собі шукати, врага губити." А до поляків слов'янофілів він звертався такими словами:

Єсть в нас віра, цар і мова
І чи мало в нас словен,
Все своє в нас ... ну чого ж вам
Ще шукати бусурмен?"

Поза тим була вже тут сильна українська громада, яка всі ці різні ідеї сприймала з точки зору українських інтересів, а зокрема серед великої частини козацьких нащадків де ніколи не вмирало бажання відновлення гетьманщини. Крім того починаючи від появи "Енеїди" Котляревського чим раз то більше зростала українська література, а поява "Кобзаря" 1840 року була великою переломовою подією. Українська інтелігенція в Києві з великим захопленням читала такі твори Шевченка, як "До Основ'яненка", "Іван Підкова", "Тарасова Ніч", "Гайдамаки", "Гамалія" та інші. До речі, це була лише частина сьогоденного Кобзаря.

Ось до такого Києва в осіні 1845 року приїхав Шевченко, молодий, (йому було всього 32 роки), повний сили і бажання працювати для свого народу.

Завдяки впливам Шевченка його середовище приходить до переконання, що настав час, коли Україна найбільше потребує політичної боротьби за визволення українського народу і до послуг цієї боротьби мусить стати все, наука й література. Таким чином в січні 1847 року було основане перше новітнє українське політич-

не Товариство під назвою "Кирило Методіївське Брацтво, в якому Шевченко відіграв передову роль.

Про Шевченка Микола Костомаров згадував такими словами: "Тарасова Муза прорвала якусь підземну гать. В цю підземну темноту Шевченко вступив з світильником нового Прометея." Тому відомий шевченкознавець, П. Зайцев цілком оправдано вважає, що отим світильником і був той вплив Шевченка на формування ідейно-політичного напрямку Кирило Методієвського Братства.

Цікаво принаймі коротко познайомитись з програмою цього Братства: Поперше Брацтво було задумане, як таємна - протиурядова організація, що поставила собі гасло згідне з євангельськими словами: "І зрозумійте правду і правда визволить вас." Братчики були переконані, що всі слов'яни повинні прямувати до політичного об'єднання, в яким кожне слов'янське плем'я могло б зберегати свою повну самостійність. Кожне таке слов'янське плем'я мало б мати свій народній уряд заснований на засадах християнської моралі, а загальний слов'янський сейм мав би рішати головні справи цілого слов'янського союзу. Братство повинно поборювати расову й релігійну ненависть та прямувати до скасування монархій, кріпацтва і встановлення рівності всіх громадян незалежно від їх походження. Отож, як бачимо, зв'язок слов'янських республік братчики уявляли собі як конфедерацію з центром у Києві. При цій нагоді варто підкреслити також, що Шевченко, а за ним і братчики рішуче відкидали польське і московське провідництво в плані загально-слов'янського союзу знаючи імперіалістичні нахили цих народів. На їхню думку центром вільної слов'янщини мала б бути Україна.

Братчики на самому початку своєї діяльності крім Статуту виробили ще дві відозви: одна до українців, а друга до росіян і поляків. Крім того було впорядковано ідеологічну літературу, що сьогодні відома під назвою "Книга Битія Українського народу", що властиво носить характер декларації прав українського народу, як державної нації.

Крім участі Т. Шевченка в Кирило Методіївському Брацтві ще треба звернути увагу на його невмірущі революційні поетичні твори на історичні й політичні теми, якими він розкриває весь бруд, жорстокість та неморальність "темного московського царства" і саме ці твори підняли нове українське покоління до боротьби за волю і незалежність України. Читаючи ці твори ми неодмінно прийдемо до висновку, що саме Шевченко в

першій половині 19-го століття був не тільки геніальним поетом і пророком нашого національного відродження, але й основоположником нової політичної думки на основах високої моралі й демократії.

Пам'ятник Т. Шевченкові в Києві

Вісті

З ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР

НАРАДИ УРЯДУ УНР В ЕКЗИЛІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ (УІБ УНР). - В суботу, 20 січня 1990 року, в сороковий день смерті бл. п. Миколи А. Лівницького, Президента УНРеспубліки в екзилі, Блаженнійший Владика Митрополит Мстислав відслужив Панахиду в Українській Православній Церкві св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку. Н. Дж.

Після Панахиди і тризни в приміщенні Культурного Центру УАПЦ, відбулося урочисте запряження Президента УНР в екзилі п. Миколи Плав'юка. Після цього відразу ж започатковано двохденні наради Уряду УНР в присутності Президента та проводу Президії УНРади.

Відкриваючи наради, Голова Уряду УНР в екзилі, проф. Іван Самійленко закликав присутніх вшанувати покійного Президента УНР, Миколу А. Лівницького повстанням та однохвилинною мовчанкою. Після чого було прийнято порямок нарад та відчитано протокол з попереднього Засідання Уряду, який прийнято одноголосно без змін.

Потім слідували звіти з праці окремих ресортів Уряду. Звітували інж. М. Герец, керівник Ресорту Красвих справ, інж. Юрій Іхтяров, керівник Ресорту Внутрішніх Справ, п. Константин Луценко, керівник Ресорту Фінансів і проф. Володимир Жила, керівник Ресорту Науки й Культури. Пізно вечром цього ж дня проходили дискусії над звітами поодиноких ресортів. На підставі цього стверджено, що вище згадані керівники ресортів проробили поважну й відповідальну працю. Одночасно з тим ухвалено ряд пропозицій для дальшої праці окремих ресортів, а зокрема ресортів *Краєвих та Фінансових Справ*.

В неділю 21 січня, Президент, члени Уряду й УНРади взяли участь у Святій Літургії та молитвах під час відправи урочистого Молебня в наміренні українського народу з нагоди 72-їх роковин проголошення незалежності Української Народньої Республіки. Молебен відправляв Блаженій-

ший Владика Мстислав, який виголосив глибокохвилюючу проповідь присвячену великій історичній події - проголошення української державности і соборности.

Після обіду даліше продовжувалось Засідання Уряду. Заслухано плян праці керівника Ресорту Науки і Культури, який продискутовано і схвалено. Обговорено також бюджет ДЦентру УНР, консолідаційні справи та ряд адміністративних справ, а зокрема:

1. Створено Комісію в складі пп. Павла Лимаренка, Петра Крамаренка та д-ра Зенона Городиського *Для упорядкування опублікованої спадщини Президента Миколи А. Лівницького.*

2. Створено Комісію в складі: К. Луценка, Ю. Храневича і А. Семеняка для збірки фондів *для побудови пам'ятника Президентів УНР бл. п. Миколі Лівницькому.* До цієї Комісії ухвалено запросити представників від Об'єднання Прихильників ДЦ УНР з Англії, Канади, Австралії та країн Південної Америки - Бразилії й Аргентини.

3. Створено Комісію в складі: пп. Павла Лимаренка, Петра Крамаренка та Юрія Мацика *Для перевірки й приведення до належного порядку архіву, що знаходиться в домі УНР.* Для цього Комісія може запросити відповідних осіб для цієї праці.

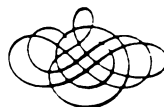
4. *Прийнято плян Голови Уряду для створення Академічної Дорадчої Ради при Уряді УНРеспубліки,* до якої мають бути запрошені експерти різних ділянок науки. Запросити д-ра Любомира Винаря на становище координатора цієї Дорадчої Ради.

5. Прийнято до відома повідомлення Голови Уряду, про те, що на прохання теперішнього керівника Ресорту Зовнішніх Справ, проф. Михайла Папа, звільнено його від обов'язків керівника цього Ресорту на час його трьох-чотирьох місячного лікування.

Від 1-го лютого ц.р. тимчасово виконання обов'язків керівника Ресорту Зовнішніх справ перебірає д-р Ігор Каменецький, проф. Центрального Мічигенського Університету.

6. На закінчення цих нарад вирішено, що між засіданнями Уряду будуть при потребі скликатися засідання Екзекутивної Трійки для вирішення наглих справ.

Усі наради, дискусії й ухвали Уряду проходили в атмосфері співпраці і повної координації зусиль.

В МІННЕАПОЛІСІ ГІДНО ВІД- ЗНАЧЕНО РОКОВИНИ 22-го СІЧНЯ

Міннеаполіс. - В неділю 28-го січня ц.р. в просторій залі Української Католицької Церкви під патронатом відділів УАКРади і УККА українська громада тут гідно відзначила 72-гу річницю проголошення історичних актів про незалежність, соборність і суверенність Української Народньої Республіки.

Святкування почалось відправленням Молебнів по українських церквах, в часі яких настоятелі в своїх проповідях відзначили важливість історичних подій та закликали своїх парафіян взяти масову участь в святкуванні, яке формально почалось при заповненій залі о год. 4-ій по полудні.

Свято відкрив д-р В. Анастас Підкреслюючи історичне і правне значення проголошення актів незалежності й соборности України нав'язуючи до сучасних подій в Україні де саме зараз відроджуються традиції Української Народньої Республіки. Після цього Проклямацію від Губернатора Міннесоти Руди Перпича прочитала п. Марія Пасічник.

Великою atrakцією цьогорічного свята було ще й те, що на головного доповідача був запрошений новообраний Президент УНР в екзилі п. Микола Плав'юк, який користаючи з неділі відвідав усі українські церкви в Міннеаполісі де його тепло привітали настоятелі церков. Його, як головного доповідача представив голова Об'єднання Прихильників УНР на П. Америку п. А. Семенюк, який коротко познайомив присутніх з громадською та політичною діяльністю Президента в минулому.

Доповідач, з великим знанням минулих 72-ох років проаналізував сучасні події в Україні і в світі і цікавим наświetленням тих подій цілковито полонив слухачів аудиторії. В коротких рисах він накреслив ХХ століття, яке записане в історії людства, як розклад імперій, повстання і банкрутство комунізму, перемога національних рухів і демократії та проголошення гасел Міхновського, в яких було сказано: "Самостійна Україна від гір Карпат по Кавказ." Коротко, зміст доповіді був слідуочий:

1917 року під ударами революційних сил, серед яких

також був і Волинський полк, знищено імперію Романових і почалось будівництво українського державного життя, що закінчилось постановням Української Народньої Республіки проголошеної актами 22 січня 1918-19 роках. Відзначаючи ці історичні дати перш за все вшануємо проф. М. Грушевського, який нав'язав до історичного минулого Київської Русі, козацько-гетьманської доби і дав докази історичної тягlosti до державного життя. Симона Петлюру, який до кінця свого життя вірно стояв на позиціях УНР як самостійної держави і навіть на чужині діяв з Урядом УНР як символом вільної України, яка ніколи не скапітулювала перед окупантами.

Микола Плав'юк -
Президент УНР в екзилі

Всі військові формації Армії УНР, УГА, героїв Крут Базару, які дали зразки героїзму грядучим поколінням. Їхні жертви не пішли марно-вони створили міт чи культ героїської боротьби, що знайшли свій вияв у нелегальних військових, революційно-підпільних чи повстанчих формаціях, які боролись за принципи самостійної й соборної України.

Всі змагання за українську державність ніколи не зменшили ваги і значення ІУ Універсалу і УНР, яка й по сьогодні залишилась легально-правною базою дипломатичної дії. На досвіді УНР ми навчилися, що Україна ніколи не перестала бути державою і засади самостійності й соборності є її основними принципами. Ми оприділились ІУ Універсалом і відкидаємо поради тих, які визнають нам право на самооприділення. Україну визнали багато держав включно з Росією, Україна є членом ООН і ми мусимо усунути в Києві окупантом накинений режим і Україна є і буде державою. Змагаємось не за державність, а за суверенність і незалежність від Москви.

Без своєї армії не може завершитись закріплення державности. Без кваліфікованого апарату не може нормально функціонувати держава, наше щастя, що за 70 років в Україні вже сформувались державні кадри і їх

тепер слід включити в процес боротьби за усунення чужого режиму в Києві.

Разом з тим виникає питання, чи ідеї УНР, державності й соборності витримали свій життєвий іспит? - Так! І не лише у вільному світі але й в Україні. Бо різні формації включно з Рухом індифікують себе з ідеями УНР, про що доказали вони величезними маніфестаціями в Україні і живим ланцюгом Київ - Львів.

Наша роля в Україні допоміжна але не менш важлива! Ми маємо доказати народам світу, що наш нарід хоче бути вільним. Докажімо народам Європи США, що в їхньому інтересі є розчленувати російську імперію і дати змогу народам самим рішати свою долю. Україна це природня частина Європи, а не російської імперії.

Сьогодні наш народ живе і діє! Відродження Церкви, науки, свобода думки змагається з вислужниками старого режиму. Ми еднаємося з ними на таких засадах: Принцип державність, суверенність і соборність для нас і для них. Тактика і методи - як найкраще це зробити в Україні - це їхній вибір і ми не накидаємо їм із закордону методів боротьби.

Об'єднаймо Державний Центр, політичні формації, церкви, СКВУ, всі покоління роджені в Україні і поза її кордонами мусять працювати, щоб допомогти братам в Україні розвіяти фальшиві концепції західніх країн про те, як має виглядати політична карта центральної і східньої Європи. І тоді в об'єднанні з нашим народом, задивлені на золотoverхий Київ, з вірою в ідеї Української Народньої Республіки здобудемо перемогу!

Такими словами закінчив Президент свою цікаву доповідь, яка складалася з багатьох програмових принципів теперішнього Державного Центру УНР, який він очолює. Цю промову присутні прийняли повстанням з місць і бурею довготривалих оплесків.

Після цього свято продовжувалось добре підготованою мистецькою програмою, в якій взяли участь: молодий декляматор Віталій Сало, гарно продеклямував вірш Г. Косинки "Рідний Край". Славний у нас жіночий Вокальний Ансамбль "Євшан-Зілля" під мистецьким керівництвом Кіри Цареградської, бездоганно виконав дві пісні: "Ой коли б я на той хутір" - народня пісня в обробці Г. Китастого і "Стоїть пшениця як Дунай" - слова Пушика, муз. В. Івасюка. Бадьоро з піднесенням прозвучала деклямація "Гомоніла громом Україна", яку виконав Ананій Кущнір і зворушливо з глибоким почуттям продеклямувала вірш В. Сосюри "Ти воскреснеш Україно" молода дівчина, Світлана Артюх.

Завершенням мистецької програми був виступ широко відомого на терені Америки хору "Дніпро" під мистецьким керівництвом п. Кіри Цареградської, який на високому мистецькому рівні виконав: "Ой у лузі червона калина" - срілецька пісня в обробці О. Кошиця. "Вогник" - слова Малишка, муз. П. Майбороди, аранж. К. Цареградської. "Балада про отчий дім" - слова Р. Братуня, муз. В. Івасюка, обробка К. Цареградської. "Вкраїно мати кат сконав" - слова С. Черкасенка, муз. Стеценка.

На закінчення свята хор і всі присутні урочисто відспівали український національний славень, ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА .

В. Станиславів

В Міннеаполісі відбулися жалібні сходи з приводу смерти Президента УНР в екзилі с. п. Миколи А. Лівницького

Міннеаполіс. - В неділю 24-го грудня минулого року тут з ініціативи місцевого Товариства Прихильників УНР в Українській Православній Церкві св. Михаїла відбулася Панахида за спокій душі великого українського патріота, широко відомого українського громадського й політичного діяча, Президента УНР в екзилі сл. п. **Миколи А. Лівницького**.

В Панахиді взяли участь : о. М. Пахолок - настоятель Церкви св. Михаїла, о. М. Куданович, настоятель Церкви св. Юрія переможця в Міннеаполісі, о. М. Метулинський, настоятель Церкви св. Володимира і Ольги в Сейнт Полі, Мінн., і о. Микола Годинський настоятель Церкви св. Тройці в Грентоні, Віскансін.

Після Панахиди всі присутні перейшли до парафіяльної залі Церкви св. Михаїла, в якій відбулися ЖАЛІБНІ СХОДИНИ. Сходинами відкрив голова Об'єднання Прихильників ДЦ УНР на П. Америку п. А. Семенюк, який відкриваючи сходи попросив всіх присутніх встати та однохвилинною мовчанкою вшанувати покійного. А після цього він досить широко розповів про життя і працю покійного для української визвольної справи та значення ДЦентру УНР під сучасну пору. НЕХАЙ БУДЕ ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ Борцеві за волю українського народу ! - закінчив свою промову А. Семенюк.

Вісті з України

НЕБУВАЛЕ СВЯТО ДЕРЖАВНО- СТИ Й СБОРНОСТІ В УКРАЇНІ

До кінця січня цього року українська преса була переповнена радісними новинами про те, що Україна протягом 71 року ще ніколи так урочисто і так масово не святкувала свого найбільшого національного свята - проголошення великих історичних актів про незалежність і соборність Української Народньої Республіки 22 січня 1918 і 1919 років.

З України сюди до нас надійшли такі радісні вісті: "У столиці свято почалося о год. 11-ій ранку Молебнем за Україну, що його відправили священники УАПЦ. Від так, згідно з пляном, о 12-ій год. дня від собору св. Софії у Києві простягся живий ланцюг (від Києва до Львова) ... Першим стояв голова НРУП Іван Драч, потім керівництво НРУП-у, проти наглухо зачиненої брами стояли братчики Всеукраїнського Православного Братства зі священниками, відтак - члени місцевих осередків НРУП-у та різних незалежних громадських об'єднань з різних міст та областей України. В акції взяло понад 200 тисяч учасників. На диво ввічливі й усміхнені міліціанти, принаймі в Києві та по трасі до Житомира, не тільки не перешкаджали, але навіть в дечому допомагали. Від 12-ої год. до 1-ої стояв святковий живий ланцюг

Після 1-ої год. дня люди почали з'їжджатися і сходитися у Києві на Софійську площу, де о год 4-й тут було вже не менше як 80 тисяч учасників, а після того люди все надходили й надходили. при цьому тисячі українських прапорів майоріли над Софійською площею.

Мітинг почався вступним словом поета, депутата Верховної Ради СРСР, голови Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка Дмитра Павличка, який привітав усіх з святом. Після нього письменник Борис Тимошенко зачитав Четвертий Універсал Центральної Ради УНР. Потім

було зачитано Акт Директорії та Звернення Української Національної Ради ЗУНР про злуку західніх та східніх земель України. Всього виступило понад 30 промовців, у тому числі представники УАПЦ та УКЦ, Олесь Гончар, Володимир Яворівський, Сергій Конєв, директор Інституту Філософії, академік Володимир Шинкарук.

Найяскравішими були промови Левка Лук'яненка та голови львівської організації Олега Вітовича. ...

Після виступів промовців, хор під керівництвом Леопольда Ященка заспівав стрілецьких пісень і всі люди на майдані, а їх зібралось під кінець мітингу близько 120 тисяч - підхопили. Особливо врочисто лунав гімн "Ще не вмерла Україна"

Зараз після мітингу, о 6-ій год. вечора, більшість його учасників подалася до пам'ятника Кобзареві. Проходячи попри будинок КГБ, люди скандували "Ганьба!" Де хто ставив запалені свічки біля пам'ятника, а згодом хтось почепив гасло: "За незалежну Україну". Від пам'ятника люди пішли до будинка Верховної Ради з вигуками: "Геть 6-ту статтю" та висловили недовіря "урядові", а зокрема Валентині Шевченко.

Деякі гасла і акції підняті в часі мітингу були: "Михайл Сергеевич, Харков и Донецк - українские города", "За відродження УНР", "В єності та незалежності - наша сила", "1919 - добровільна злука, 1939 - примусове "освободження", Акт злуки УНР і ЗУНР - вираз спільного чуття одвічної цілості українського народу" тощо. Були також гасла на екологічну тематику та проти диктатури Комуністичної Партії РС.

У Львові ланцюг стояв у три ряди. Видно було гасла, в яких автори вимагали волі Україні. У кожного - прапор. На трасі Львів - Тернопіль, де, за словами очевидців зібралось до 200 тисяч народу, люди стояли на відстані 1 - 2 метрів. О 5-ій год вечора розпочався мітинг, який зібрав понад 100 тисяч учасників. Виступали голова НРУ Орест Влох, від УГС - Вячеслав Чорновіл, письменник Роман Лубківський, представники регіональних організацій НРУ, гості з Литви та голови товариств вірменської та жидівської культури.

Цього ж дня мітинги відбулися по всій трасі маршруту ланцюга, а також у всіх більших містах України. ..."

Мітинг у Києві прийняв резолюцію, в якій запропоновано 22-го січня вважати святом соборності України.

На всіх мітингах було чимало цікавих промов, в яких промовці домагалися уведення повної демократії, скасування 6-ої статті Конституції, яка забезпечувала провідну роль компартії. А також деякі з промовців ви-

магали привернення незалежності України. До більш оригінальних промов можна зачислити промову широко відомого українського письменника Олеса Гончара, яку нижче містимо.

Промова Олеса Гончара

Зібрались ми на тому майдані, де в перше в нашій історії було проголошено соборність України, де народ своїм родовим і духовним єднанням освятив себе на віки.

Київська Русь і Галицька Русь - із їхньої єдності вродилась українська нація. Нація трудова, не агресивна і винятково обдарована, яка навіть і в умовах аніяк несприятливих спромоглася збагатити своїми духовними цінностями європейську і світову культуру.

Перше оте світанкове воз'єднання дев'ятнадцятого року, що дістало своє логічне завершення у вересні 1939 року - подія для нас особлива. Вперше поєднались наші колись пошматовані, розтерзані землі, вперше ми як народ відчули себе єдиним духовним цілим.

Тільки згуртованість нації веде її до прогресу. Тільки висока самосвідомість і культурність народу здатні забезпечити глибину демократичних перетворень.

Не люблю слова "ланцюг", віддаю перевагу термінові іншому, тож скажу, що жива ота сув'язь різних поколінь, оті сини й дочки народу, що числено вийшли сьогодні на українські шляхи, вони переконливо засвідчують силу національного відродження. Ставши поруч на сотні кілометрів через українські далечі, вони навіть маловірам і відступникам здатні довести, що патріотична взаємотяга, духовна спільність народу росте, міцніє, і нікому її не порушити.

Єднаються сьогодні не просто землі, міста, ландшафти, це ж єднається нація, єднається її колись розтерзана, зранена, але не вбита, знову воскресаюча душа!

Ми пережили найкривавішу з епох, зазнали на собі всю мерзенність тоталітарного режиму з його терором проти народів, з його концтаборами, голодом, "злиттям націй", озлобленим послідовним нищенням мов і культур, і хай ніхто не думає, що це не стало для нас уроком!

Однак і сьогодні в атмосфері єднання, перед лицем святої Софії нам важко звільнитися від гіркоти й болю за те, що відбувається на Закавказзі. Варто б нам звідси, від імені українського народу звернутися до обох конфліктуючих сторін із закликом припинити кровопролиття, людовбивство, адже не в такий жорстокий серед-

нвовічний спосіб мають народи нині розв'язувати свої проблеми.

Ті добрі почуття, той еднаючий народний волевияв, що вирує сьогодні на українських шляхах, безперечно торкнеться мільйонів сердець по всій Україні, почус крім Києва і Львова, той поклик єдності і Слобожанщина, і Лесина Волинь, Полтавщина, і буковинський чудовий край, почують краса Поділля і наші південні, так оспівані поетами, приморські степи.

Сподіваємось, що сьогоднішня благородна акція знайде підтримку всіх демократичних сил, всіх різномовних етнічних утворень, котрим волею долі випало поруч з Тарасовим племенем жити й трудитися на українській землі. Тож у цей день ми кажемо вам, друзі: хай нікого з вас не лякає суверенність, якої прагне республіка. Невірте тупоумцям чи провокаторам, котрі лякають вас саме українською суверенністю, до якої, разом зі всіма республіками, йдемо і якої досягнемо неодмінно!

Що більше буде у нас суверенности - то менше буде безладдя, більше буде порядку в нашому житті. Був би суверенітет не паперовий, а реальний, багато чого вдалось би уникнути. Хіба був би Чорнобиль? Хіба ганьбили б нас перед усім світом нинішні дикі, нечувані дефіцити? Хіба не оті безтямно централізовані відомства, їхня нестримна імперська експансія, хижацтво ненажерливих відомчих трутнів і за одно з ними діюча, потворно розбухла багатоярусна бюрократія, хіба не вони довели нас до теперішнього стану? Годують дітей і дорослих нітратами, безжально нищать наші золоті колись чорноземи, отруюють українські, ще недавно пречисті ріки ...

Проголошення соборности українських земель - це було веління самої історії. Ця всенаціональна подія орієнтувала нас на суверенність, державність України, на шлях парламентаризму і братерської згоди зі всіма народами.

Рівноправність народів - це для нас не абстракції. Це те святе, що сповідуємо, і на основі чого хочемо будувати своє життя. Тільки пробудившись від байдужости, апатії, тільки зібравши свої громадянські зусилля воєдино, зможемо подолати все те, що слід подолати, і щоб всі ми розом вийшли на широти омріяні, де всі ми, люди різних націй і народностей, збагнемо, нарешті, що ж це таке вільна правова держава.

Сьогодні відчуваючи підтримку громадскости нашої і міжнародньої, маємо певність більшу, ніж будь-коли: Суверенність Україні Бути !

Про колоніальний визиск України

Нижче подаємо відомості, які на підставі республіканської преси та 1-ого З'їзду асоціації "ЗЕЛЕНИЙ СВІТ" підготував Валерій Воротнік (Черкаське Товариство "ЕКОЛОГІЯ")

Територія України складає 2.7 % території ССРСР. Населення України складає 18% населення ССРСР. Україна вирощує 33% усіх овочів, які вирощуються в ССРСР. А також 20% пшениці, 37% сталі, 25% картоплі, 45% чавуну, 25% молока, 50% залізної руди, 25% м'яса, 40% прокату, 50% соняшника, 25% вугілля, 60% цукрових буряків,

ВИРОБЛЕНИХ В ССРСР

Україна щорічно виробляє на душу населення (1988):
Пшениці - 1000 кг., а споживає - ..... 140 кг.
М'яса - 155 кг., споживає ..... 68 кг.
Цукру - 118 кг., споживає ..... 49.7 кг.

На Україні щорічно відпочиває 20% населення ССРСР.
"Літературна Україна" 21.1. 1989 р. "Радянська Україна" 7. III. 1989 р. та 29. I. 1989. Україна в цифрах. (УССР в цифрах за 1988 рік).

АЛЕ III

У складі 15 братніх республік УССР займає одинадцяте місце за середньою заробітною платнею трудящих.

Видає 3.3 (I) книги на душу населення в рік, коли по Союзу видається - 9 ("Культура і життя" 6. VIII. 1989).

50% сіл не мають шкіл. 33% шкіл в жалюгідному стані

В 13 областях онкологічні захворювання у декілька разів вищі від загальносоюзного рівня.

З 1976 року Управління сільського господарства України знаходиться в Москві і підпорядковується СОЮЗУ. 17 сільсько-господарських вузів, Харківський та Дніпропетровський університети знаходяться у союзному підпорядкуванні. Український уряд розпоряджається лише 5% наявної на його території промисловості. ("Правда" 14.3. 1989 р.). 44.

Союзіві підпорядкована атомна та хемічна промисловість, яка створила катастрофічну екологічну обстановку на Україні. На її території знаходиться більше 1000 шкідливих хемічних підприємств, які використовують

для своїх власних потреб лише 7% продукції.

Зараз на Україні 45 великих міст, лише в чотирьох з них забруднення повітря не перевищує норми.

На Україні вже зіпсовано 60% чорнозему, щороку губиться 100, 000 гектарів (*'Наука і суспільство ч. 7. 1989*). З 700. 000 гектарів навечно забрала Чорнобильська аварія. В 1989 році Союз відмовив в допомозі жителям Житомирської області щодо виселення з радіоактивних районів. (*Вечірній Київ , серпень 1989 року*).

Викиди промислових відходів займають 200, 000 гектарів родючих земель, на них 'законсервовано' 10 мільярдів тон.

' МИРНИЙ АТОМ ' НА УКРАЇНІ: Працює 13 атомних енергоблоків 8 - будуються 1 Усі атомні реактори ССРСР не відповідають вимогам безпеки ... (*Комсомольское знамя 6. УІІІ. 1989.*)

Україна експортує електроенергію в Болгарію, Румунію, Чехо-Словаччину, Східню Німеччину, Угорщину, Польщу, Італію - **ПО ЦІНІ 1 КОПІЙКУ ЗА КВТ. ГОДИНУ !!!**

Україна подає електроенергію в Білоросію, Молдавію РСФСР. За кордон експортується 9.6% електроенергії. 100% енергії Хмельницької і 90% Південноукраїнської атомних станцій йде на експорт.

На цих АЕС тепер також будують нові реактори Болгарія, Угорщина, Чехо-Словаччина, Польща, щоб отримати додаткову енергію для своїх потреб. Після аварії на Чорнобильській АЕС був заплачений з республіканського бюджету штраф 1 000 000 карб. за перебої у постачанні електроенергії. (*Вечірній Київ 24. ІУ. 1989*).

На ліквідацію Чорнобильської аварії Україна потратила ТРИ республіканських бюджети, що складає 2 млн. карбованців.

Під Львовом працює завод по переробці відходів АЕС. Під Хмельницьким. У Чорнобилі будується завод по переробці відходів АЕС. Під Хмельницьким і у Сквирі будуються полігони для захоронення радіоактивних відходів.

Ми витрачаємо недопустимо багато сировини та енергії на одиницю національного прибутку. Якби в цьому вдалося досягнути показників розвинутих країн, то на Україні можна було б зекономити стільки енергії, скільки дають 7 (!) Чорнобильських Атомних Електростанцій (Комсомольское знамя 6. УІІІ. 1989.).

Це лише деякі показники , з якими Україна зустріла-72-гу річницю Жовтневої революції.

ВИБОРЧА ПРОГРАМА ЛЕВКА ЛУК'ЯНЕНКА

В час перебудови й вироблення нового політичного курсу постійно пам'ятатиму, від якого суспільства ми відмовляємося і якого суспільства хочемо.

Ми українці маємо свою споконвічну землю, яку ніхто нам не дав і не має права у нас відібрати. Ми живемо на цій землі завжди, тут могили наших пращурів, тут наше коріння, наші радощі й неволя і тільки тут вся наша історія. і цю історію ми хочемо продовжувати в віках.

Л. Лук'яненко

Нас загарбали. Неволя в самодержавній Росії змінилася неволею сталінською. Нас позбавили власності і загнали до примусової праці в централізованій державно монополістичній економічній системі. Забравши жінок до колгоспів і заводів, зруйнували сім'ю. Знищили свободи слова і думки, знищили віру, звичаї, традиції і позбавили життя його природної національної краси.

Безупинне долання безмежних труднощів - ось у що перемінилося наше життя. І тепер на руїнах розвалені економіки, лжекультури та фальшивої моралі антилюдська система доживає свої останні дні, проте й за таких умов вона все ще не бажає поступитися владою. Чи ж нам чекати, поки ми, українці

і люди всіх інших національностей, що мешкають в Україні, загинемо в екологічній катастрофі, що вже почалася?

Після 70-річного експерименту мусимо визнати вартість досвіду інших народів світу і стати на шлях нормального демократичного розвитку із запровадженням міжнародно-правних норм з прав людини в реальне життя народу України.

Український народ не виняток в роді людському. Ми не претендуємо бути кращими за інші народи, але ми не є й гірші від інших, а то моя мета:

1. Визволення України з ганебного стану національного безправ'я та приниження.

2. Піднесення України на один рівень з іншими розвиненими народами європейської цивілізації.

3. Перетворення українського народу із безправного наймита Московських міністрів та місцевої партократії на народ вільних громадян і повноправних господарів власної землі та плодів власної праці.

Як це зробити? - Щоб оцінити сучасний префективний спосіб економічного виробництва і піднести добробут народу, необхідно змінити характер влади. Без переходу влади від партократії до рад народніх депутатів, без децентралізації і переходу влади з Москви до Києва справжня економічна реформа неможлива. Для цього я домагатимуся:

1. Перегляду сучасної антидемократичної конституції і в першу чергу скасування статті 6-ої, яка узаконює однопартійну диктатуру.

2. Свободи політичної діяльності, зокрема права громадян утворювати політичні партії і боротися мирними демократичними способами за участь у владі.

3. Свободи економічної діяльності, тобто права колгоспників розв'язувати колгоспи і засновувати одноосібні приватні ферми, права передачі промислових підприємств у власність трудових колективів. Домагатимусь такої економічної свободи, за якої усі громадяни матимуть право одноосібно чи у спілці з іншими засновувати приватні ферми, ремісничі, промислові та інші підприємства і організувати збут своєї продукції за своїм розсудом.

4. Свободи об'єднань громадян за спільністю інтересів та свободи створювати незалежні від влади професійні спілки.

5. Децентралізації управління в промисловому й сільськогосподарському виробництві та різкого скорочення бюрократичного апарату і скасування всіх його соціальних привілеїв.

6. Скасування партократичної монополії на засоби масової інформації і запровадження рівного для всіх об'єднань права на створення своїх незалежних друкарень, радіо-телевізії, - кіностудій та інших засобів масової інформації.

7. Скасування всіх законів, що обмежують громадян у розпорядженні своєю власністю. Право власності - одне з первинних прав людини і воно має бути недоторкане.

8. Скасування паспортної системи,що є головним знарядям перетворення громадян на безправних підлеглих партократичної тоталітарної системи.

9.Скасування антидемократичного Указу ПВР СРСР від

28. 7. 1988 року про порядок проведення мітингів, зборів і демонстрацій.

10. Звуження функцій КДБ і припинення стежень та переслідування громадян за їх ідейні переконання.

З метою розширення суверенітету Української РСР до магатимусь ухвалення Верховною Радою УРСР законів :

1. Закони СРСР мають чинність на території УРСР тільки після схвалення їх Верховною Радою УРСР. 22.

2. Природні ресурси УРСР, її наземні, підземні багатства і води належать Україні і перебувають у розпорядженні Верховної Ради УРСР.

3. Сільськогосподарські, промислові та інші підприємства і матеріальні засоби УРСР є власністю народу і перебуває у його розпорядженні.

4. Домагатимусь виведення України з військової системи Союзу РСР, створення невеликої республіканської армії, різкого скорочення військового виробництва і повернення військової промисловости до предметів народного споживання.

5. Введення війська до Української РСР та інших республік Союзу можливо тільки за згодою Верховної Ради УРСР.

6. Домагатимусь тимчасового закону про контроль за міграцією з метою припинення колонізаторської політики розмивання українського етносу.

З метою зменшення страждань населення домагатимусь прискорення житлового будівництва за рахунок зниження відрахувань з України до бюджету Союзу РСР. Для полегшення жіночої долі домагатимусь підвищення зарплатні голові сім'ї до такої міри, щоб її вистачало на утримання своєї сім'ї.

Підтримуватиму ідею створення української селянської партії. Сприятиму діяльності Товариства (партії) "Зелений світ" у справі очищення української землі від радіоактивного, хемічного та інших видів шкідливого забруднення.

Сприятиму відродженню української мови та всіх видів народного мистецтва.

Сприятиму розвиткові ініціатив молоді у створенні своїх політичних, культурних, спортивних та інших організацій та розширенню внутрішнього і закордонного туризму, для чого домагатимусь скасування всіх сучасних обтяжень і перешкод.

Задля більшої справедливості майбутнього суспільства домагатимусь закону про поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову, при чому, щоб партійна ідеологія та дисципліна не впливали на вирішення окремих осіб, домагатимусь заборони службовцям пра-

воохоронних органів належати до комуністичної чи будь-якої іншої політичної партії.

Домагатимусь скасування антидемократичних постанов, що обмежують права віруючих, повернення релігійним громадам конфіскованих церков та пограбованого майна або відповідної компенсації та забезпечення Українській Автокефальній Православній Церкві, Українській Католицькій Церкві та іншим віроісповіданням реальних можливостей для виконання їхніх релігійних обрядів у повному обтязі і релігійній красі.

Київ, листопад 1989 року, Українська Пресова Агенція

ПЕРЕДВИБОРЧІ БУРІ В УКРАЇНІ

(ПСУ) Як по всій Україні, у Києві 25-го лютого 1990р. відбувся великий мітинг, в якому взяли участь 70 тисяч учасників. Це була не тільки нагода для Демократичного Блоку для виборчої кампанії, але також для протесту проти поширення чуток, що начеб то українські національні угруповання підготовляють напади на військові і поліційні відділи. Мітинг у Києві пройшов під гаслами дружньої співпраці всіх національностей, що живуть в Україні. Тому поруч українських прапорів були прапорли росіян, поляків, євреїв, румунів, балтійських народів і інших.

Зборами проводив Б. Тернопільський. У своїх промовах українські самостійницькі домагання з'ясували Є. Пронюк, Олесь Шевченко, Погрібний і багато інших. Виступали з промовами представники всіх національностей, що проживають в Україні. Зібрані маси народу наплямили поступовання офіційних чинників УРСР, які не допускали балотуватися представникам Демократичного Блоку України. У відплату за таке поступовання на мітингу недопускали до слова комуністів.

Подібні зібрання відбулися і по інших містах України. Тільки в Одесі, партійні представники стягнули на мітинг найманих учасників, налякавши чужинців тим, що українці приготовляють різню, і коли прибули українські учасники, частину їх виарештувано, а інші покинули мітинг.

*****

На знак протесту, проти того, що на Верховній Раді УРСР не допущено до слова українських національних депутатів, які хотіли скласти заяви проти недопущення кандидатів з Демократичного Б'юку - представники Руху, Товариства української мови і Зеленого Світу: В. Яворівський, Д. Павличко і Ю. Щербак відмовилися балотувати до виборів Верховної Ради УРСР.

22-го лютого ц.р. у Києві відбувся з'їзд республіканського Комсомолу, який у своїх резолюціях наголосив на потребу суверенності України, економіка якої повинна служити українському народові, осудив чутки, розповсюджені партією і офіційними установами про підготовку збройного повстання "екстремістських формацій", як також акцію "Пам'яті".

Натомість на пленумі ЦК КПУ, наради, які передавали у республіканському телебаченні, майже всі промовці говорили російською мовою, вимагали покінчити з неформалами і розпочати з України завоювання решти Союзу з правдивим комуністичним режимом. А наколи дехто пробував обороняти політику Горбачова, його висувували. Злагіднюючу поставу займав В. Івашко. Глядачі телебачення не могли надивуватися, побачивши динозаврів, які ревіли у своїй неминучій агонії.

Перемога Демократичного Б'юку на Україні

(ПСУ) - Вибори, які відбулися в неділю 4-го березня ц.р. в Україні є доказом громадської і національної зрілості більшості українського населення. За останніми відомостями, в Україні у виборах взяли участь більш як 70% управнених до голосування, а на Західній Українських Землях більш як 80%..

У більшості випадків кандидати до Верховної Ради від Демократичного Б'юку здобули перемогу. Серед них, на Івано-Франківщині були обраними послами: Левко Лук'яненко, Богдан Ребрик (від УГС), Маркіян Чучук, Зиновій Дума, Любомир Пиріг (Роганщина).

У Львові були обрані депутатами: Іван Драч, Вячеслав Чорновіл, Михайло Горинь, Богдан Горинь, Ігор Юновський, Ярослав Кендзор. У добрій позиції до другої турі допущені Б. Котик і Орест Влох.

(Продовження на стор. 30.).

ДУМКИ ПРО УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ В КОНТЕКСТІ ЇЇ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ

(Закінчення з попереднього числа)

Ми знаємо, що українські легальні і підпільні політичні формації перейняли постулат ІУ Універсалу, а отож і тим самим традиції УН Республіки. Спершу це були учасники боротьби за державність України - Є. Коновалець, А. Мельник, М. Капустянський, М. Сціборський і цілий ряд інших вояків УНР, які створили Організацію Українських Націоналістів для продовження боротьби за заповіти 22 січня 1918 і 1919 років. У цьому самому часі наш Уряд УНР посилював свою працю на міжнародному форумі, а українські партії в Галичині, на Волині, Буковині й Закарпатті боролися за права українського народу. Ми знаємо, що в 1938 - 39 роках Карпатська Україна проголосила свою незалежність, а вже на початку Другої Світової Війни отаман Бульба-Боровець за згодою Президента УНР Андрія Лівидького організував Українську Повстанчу Армію - отже й тут бачимо ініціативу екзильного Уряду УНР, яка чомусь не є добавчувано деякими дослідниками історії України Другої Світової Війни. Ми також з признанням відзначаємо боротьбу ОУН проти німецьких і большевицьких окупантів і розгорнення діяльності УПА. ...

Тепер виринає питання про теперішню ситуацію в Україні в контексті т. зв. "горбачовської гласності" і національно-державної свідомості українців в підсоветській Україні. Ця тема вимагає окремої аналізи. Тому наші зауваги неповні і короткі. У першу чергу мабуть погодимось із заключенням, що без національної історичної свідомості, без знання власної історії, яка допомагає оформлювати національний світогляд, без національної культури і рідної мови - питання про державницькі стремління українського народу було б зовсім академічне. Бо ж без цих національних атрибутів нації - не було б української нації в Україні. Проте тепер в Украї-

ні проходить затяжна боротьба з русифікацією, з апаратами комуністичної партії, які змагали фізично і духово угробити українську націю. Як писав О. Гончар "Душогиби стояли близько. Багато дечого їм вдалося. Зникали національні школи, недоступною ставала справжня історія народу, різні недоуки змінювали її своїми кон'юктурними фальсифікаціями ... Невтомні зливачі націй ... хіба не готували нам мовний Чорнобиль, запевняючи, що процес асиміляції мов минає стихійно, що оніміння націй, самознищення народу треба розглядати, як вищий етап прогресу. Нині ясно, що то був тяжкий злочин ..." (Літературна Україна Ч. 7. 1989.)

Проте до цілковитого знищення нації не дійшло і сьогоднішня боротьба свідомих українців за свої національні права виразно вказує, що сьогоднішнє свідоме покоління українців в Україні і тепер думає державницькими категоріями. Це не випадок, що 12 березня 1989 року на Байковому цвинтарі в Києві відправлено панахиду за президента УНРеспубліки Михайла Грушевського, а вже 19-го того ж самого місяця в Києві Українська Гельсінська спілка і студентське Товариство "Громада" вшанували героїв Крут з 1918 року. Це не випадок, що в програмі новопосталої Української Народної Демократичної Партії стверджується, що першою жертвою агресії збільшовиченої Росії впала Українська Народна Республіка ... а в Харкові більшовики створили маріонетковий "український рад. уряд, що по суті був протиукраїнським, слухняним провідником московської імперської політики" ... Отже і тут, не зважаючи на переслідування провідників українського національного руху в підсоветській Україні, бачимо виразно зв'язок і вплив державницьких традицій УНРеспубліки на теперішню діяльність різних політичних і культурних течій в Україні. І хоч Левко Лук'яненко стверджує, що Україна є "розп'ятою, сплюндрованою, зрусифікованою" - але zarazом правдиво пише, що в Україні завжди жеврів здоровий дух національного самоутвердження і прагнення до незалежного державного існування". І саме тому я є оптимістом, якщо ідеться про державне майбутнє України.

Тепер наш Уряд УНР і УНРада можуть зробити винятково конструктивну працю і підтримати змагання українських патріотів в Україні за державну самостійність, за суверенність української нації. Нам треба рівночасно розумно і гідно репрезентувати Україну на міжнародньому форумі, а також причинитися до повної консолідації наших політичних сил в діаспорі. Я вірю, що при нашому розумінні теперішніх політичних і ку-

льтурних процесів в Україні, і нашій відповідній підтримці боротьби за суверенність нації, ми дійсно станемо гідними спадкоємцями і носіями ідей ІУ Універсалу. Я вірю в українську демократичну ідею державности, яка боронить і забезпечує права кожного громадянина в самостійній державі - за це вмирили наші батьки, творці ІУ Універсалу. Проте, як своєчасно писав секретар Української Центральної Ради Євген Онацький, щоб здобути національну суверенність не вистарчає самого проголошення - необхідна наша систематична діяльність, необхідна боротьба, тверда, тверда і рішуча за державні права нації і за її суверенні права.

На закінчення мого слова, дозвольте мені зложити сердешну подяку Президентові УНРеспубліки в екзилі ВП П. М. Лівницькому і його співробітникам в Державному Центрі за вдержання і розбудову нашого Уряду в екзилі - цього легітимного пересмця державних ідей 22 січня 1918 і 1919 років. Дозвольте подякувати усім нашим політичним діячам з державницькою ідеологією які розуміють сьогоднішній переломовий час в історії України, і які вложили багато труду в закріплення українських державних традицій в українській діаспорі і в Україні. Я рівно ж хочу побажати новообраним членам Уряду і членам УНРади конкретних успіхів у їхній праці. Спільними силами, взаємопошаною до себе і других досягнемо значних успіхів. Не розпоршуймо наші національні сили і зрозуміймо, що "Держава не твориться в будуччині" - держава будується сьогодні, як свого часу писав Ольжич - Кандиба. І найважливіше - запросім до співпраці нашу молодь - наше молоде покоління, яке повинно перебрати від нас традиції української державности освяченої кров'ю найкращих синів і дочок України.

Дозвольте закінчити моє слово думками батька першої української держави в ХХ столітті Михайла Грушевського. Він писав:

"Помилки нам потомство пробачить. Становище надто трудне, а досвід і приготування наше мале. Це не наша вина, що ми чогось не розуміємо. Але відчутти вагу моменту, потребу координації і організації, підпорядкування всіх своїх сил вимогам сеї хвилі - се наш обов'язок, і ухилення від нього не пробачить нам потомство. Се та вина, яка не може бути пробачена".

Я глибоко переконаний, що українські діячі в Україні і діаспорі повністю розуміють вагу слів першого Президента УНР в 1918 році і візьмуть їх до уваги у своїй державницькій дії.

Помер Архиепископ Володимир

З великим жалем і глибоким сумом повідомляємо духовенство і вірних Української Автокефальної Православної Церкви в краю і на еміграції, як рівнож усіх українців в діаспорі, що з волі Всевишнього відійшов у вічність на 68 році життя б. п. Архиепископ Володимир (Дідович), який правив Австралійською і Новозелянською епархією. Владика Володимир помер несподівано після тяжкої вірусної недуги печінки у лічниці Гарляхінг у Мюнхені дня 20-го січня 1990 року.

Покійний Архиепископ Володимир народився 16-го вересня 1922 р. в селі Матвіївці на Крем'яччині в родині побожних батьків — Микити та Уліти з дому Гринь. Середню освіту здобув в Білокриниці на Волині, а закінчив гімназію у Бродях у травні 1943 року.

Бурхливі часи Другої світової війни і надії свободи і волі кинули його також у вир повстанської боротьби на Волині. Ця боротьба продовжувалася і в повоєнні роки, коли прийшлося жити півлегальним життям і навіть студювати теологію у повоєнній Польщі. В 1955 році прибув до Баварії і тут продовжував свої студії на факультеті права і суспільно-економічних наук Українського Вільного Університету в Мюнхені, які завершив науковим ступенем магістра економічних наук в грудні 1962 р. Довгі роки працював головним секретарем УВУ, де проявив непересічні організаційні здібності у трудні для діяльності УВУ роки.

Покійний був рівнож відомим церковним діячем у Німеччині і членом Вищого Церковного Управління УАПЦ. Пішовши за закликом потреби, вирішив присвятити своє життя Церкві і був висвячений 13-го 9 вересня 1981 р. в Женеві Блаженнішим Митрополитом Мстиславом у сан диякона, а 30-го травня 1982 року в храмі св. ап. Симона Зилота в Парижі у сан священника, з призначенням на керуючого європейським відділом Митрополичої Канцелярії УАПЦ в Мюнхені.

Б. п. Володимир прийняв чернецтво і був підвищений Владикою Митрополитом у сан архимандрита. В часі Собору УАПЦеркви, який відбувся в травні 1983 року, хіротонізовано Архимандрита Володимира на єпископа. Хіротонію довершили Блаженніший Митрополит Мстислав та Архиепископ Анатолій (Дублянський) під час Богослужен-

ня в неділю 29-го травня 1983 року. Нововисвячений єпископ одержав тоді титул Єпископа Лондонського і був призначений керуючим єпархією у Великій Британії, а крім цього і вікарієм Митрополита до спеціальних доручень, а Собор доручив йому ще й тимчасову опіку над Австралійською і Новозеляндською єпархією УАПЦ.

Владика Володимир відбув візитацію приділених йому єпархій, а також відвідав парафії Південної Америки. В 1986 році був підвищений в сан архієпископа й іменований правлячим Архієпископом Австралійським і Новозеляндським з осідком в Канберрі, де рівнож проявив адміністративні здібності і організаторський хист. До святкування 1000-ліття Хрещення Руси-України закінчив будову катедри св. Миколая і православного осередку в Канберрі та перевидав "Требник" Митр. Петра Могили — цінну середньовічну пам'ятку нашої Церкви, за що отримав признання і чисельні подяки від наукових установ і музеїв.

Покійний Архієпископ Володимир був динамічно-діяльною людиною і може тому був необережний і не врахував можливого ризику, поїхавши в далекі краї без належної лікарської підготовки (щеплень), а наслідком цього була вірусна недуга, яка поступово його ослаблювала і змушувала до періодичних кількатижневих лікувань у шпиталях. Він не втрачав надії на виздоровлення, був волевою людиною, жив надією на виздоровлення і повернення до своєї єпархії, своїх вірних і друзів в Австралії і в інших краях.

З благословення Блаженнішого Митрополита Мстислава, глінні останки Покійного Архієпископа Володимира перевезено до українського пантеону в Бавнд Бруку. Похоронні відправи бідбулися в суботу 27-го січня 1990 р. у цвинтарній каплиці на Зюдфрідгоф в Мюнхені, а опісля тіло Покійного перевезено до Америки з метою похорону на православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку дня 3-го лютого 1990 року.

Вічна пам'ять спочилому Ієрархові !

Блаженніший Митрополит Мстислав

Рада Митрополії і Вище Церковне Управління УАПЦ

*Єпархіяльне Управління і Консисторія
УАПЦ в Австралії і Новій Зеландії
Ректор і Сенат Українського Вільного
Університету.*

ПЕРЕМОГА ... (Продовження зі стор. 24)

У Києві за першим разом був обраний головний редактор "Вечірнього Києва" Віталій Карпенко. У 20-ох інших виборчих округах буде друга тура голосування, з чого у 19-ти округах у добрій позиції знаходяться кандидати Демократичного Бльоку. Серед тих, що пробувати-муть здобути депутатські пости знаходиться також і В. Івашко.

У Харкові у виборах взяли участь 78% управнених до голосування. У більшості виборчих округ кандидати Демократичного Бльоку знаходяться у добрій позиції.

Остаточні висліди виборів будуть відомі щойно за пару днів, однак вже в цій хвилині можна ствердити велику перевагу національно-демократичних кандидатів. Можна передбачати приблизно більш як 30% депутатів з Демократичного Бльоку, до яких віримо долучаться щонайменше 20% інших, і у парламенті перемагатимуть кандидати, які заступатимуть національно-демократично-прогресивні погляди.

ПОВНА ПЕРЕВАГА ДЕМОКРАТИЧНОГО БЬОКУ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

Львів 6-го березня 1990 р. (Пресова Служба України). До повідомлень ПСУ, які одержано вчорашнього дня, сьогодні надійшли додаткові інформації про вибори до парламенту України.

Із усіх 24 округ Львівської області депутатами вийшли всі кандидати з Демократичного Бльоку: Михайло Горинь (УГС) отримав 80% голосів, Вячеслав Чорновіл (УГС) - 80%, Богдан Горинь (УГС) - 77%, Іван Драч (Рух) 70%, Михайло Косів (Т-во мови) - 70%, Ірина Калинець ("Милосердя") - 65%, Степан Хмара (Роб. Страйкком) - 60%, Ярослав Кендзьор (УГС) - 60%, Орест Влох (Рух) - 60%, Дмитро Чобіт (Рух) - 79%, Ігор Юхновський ("Меморіал") Віктор Романюк (Рух) та інші.

Іван Гель (УКЦ) неотримав абсолютної більшості голосів, і тому мусить ставати до поновного голосування проти кандидата УГС, яким є Тарас Стецьків.

Із Івано-Франківської області вийшли також всі кандидати Демократичного Бльоку: Лев Лук'яненко (УГС) - 54%, Богдан Ребрик (УГС) - 57%, Мирослав Чучук (Рух) - 60%, Степан Пушик (Спілка письменників) - 60%, Зеновій Дума ("Меморіал") - 60%, Дмитро Волковецький (Рух) - 60%, Любомир Пиріг (Рух) - 60% та інші.

ТИМЧАСОВИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ У КИЄВІ

Київ (Пресова Служба України). - Згідно з інформація ми, одержаними телефонічною дорогою, тут крім Віталія (Закінчення на стор. 33.)

ГУМОР

'ГЛАСНОСТЬ І ПЕРЕСРОЙКА'

'ГЛАСНОСТЬ'

В Советському Союзі стрінулись два собаки з різних республік, тай почали розпитувати один одного про теперішні собачі гаражди в країнах їхнього поселення. З розмов показалося, що скрізь однаково, - люди сердиті бо в магазинах полиці порожні, для собак нема що їсти, люди собаці не дають навіть кістки обгризти, бо й самі м'яса не мають. Але в одному є лише добре, що тепер принаймі можна ПОГАВКАТИ СКІЛЬКИ ХОЧЕШ.

МАГАЗИН

ДАВАЙ
ПЕРЕСТРОЙКУ

ГОЛОДНИЙ РУСКИЙ ВЕДМІДЬ

ПРИПАЛЕНА ДИТИНА

В молодому подружі були непорозуміння з тої причини, що жінка не мала хисту до куховарення і цілий час припалювала страви, а чоловік дуже не любив припаленого. Але ось, прийшов найбільш очікуваний день коли жінку забрали до шпиталю родити дитину.

Чоловік з нетерпінням чекав в почекальні, його дуже цікавило, яке в нього буде потомство. І врешті доктор виніс новонароджену дитину, щоб показати чоловікові, але дитина була чорна. ...Чоловік глянув і з досадою махнув рукою та й каже: Ото недотепа, і дитину також припалила. ...

ВИМІНА ДУМОК

Що таке є виміна думками? - запитав син батька, який був довголітнім чиновником.

- Це сину треба розуміти так, як ти йдеш до шефа, то ти ще маєш свої думки, а коли повертаєшся назад, то вже з його думками.

ПЕРЕМОГА ... (Закінчення зі стор. 30.)

Карпенка, редактора "Вечірнього Києва", жоден з кандидатів не отримав абсолютної більшості голосів.

У зв'язку з тим 18 березня ц.р. відбудеться друге голосування поміж двома кандидатами в данній окрузі. З найбільшою кількістю голосів між ними є наступні кандидати з Демократичного Бльоку: Лесь Танюк, Олесь Шевченко, Павло Мовчан, Сергій Головатий, Євген Пронюк, Валерій Івасюк, Дмитро Поїзд, Олександр Сергієнко, Юрій Гнаткевич, Володимир Крижанівський, Павло Кислий та інші. Майже всі кандидати мають поважні шанси бути вибраними депутатами до парламенту України.

З М І С Т :

Портрет Т. Шевченка	1.
Т. Шевченко: уривок з "Неофітів"	2.
Т. Шевченко й Кирило-Методієвське Брацтво	3.
ВІСТІ З ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР:	
(УІБ УНР) Народи Уряду УНР в екзилі	8.
В. Станиславів: В Міннеаполісі гідно відзначено Роковини 22-го січня.	10.
В Міннеаполісі відбулися жалібні сходини	13.
ВІСТІ З УКРАЇНИ:	
Небувале свято Державности й Соборности в Україні	14.
Промова Олега Гончара	16.
Про колоніяльний визиск України	18.
Виборча Програма Левка Лук'яненка	20.
(ПСУ) Передвиборчі бурі в Україні	23.
Перемога демократичного бльоку на Україні	24.
Л. Винар: Думки про українську державність... ..	25.
Помер Архиспископ Володимир	28.
ГУМОР	31.

